

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Sžr/118/2013
Identifikačné číslo spisu:	6011200621
Dátum vydania rozhodnutia:	29.07.2014
Meno a priezvisko:	JUDr., Ing. Miroslav Gavalec
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:6011200621.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky, v právnej veci žalobkyne: Z., R. XXX XX H., proti žalovaného: Okresný úrad Banská Bystrica, Námestie Ľ. Štúra 1, Banská Bystrica (pôvodne Krajský pozemkový úrad v Banskej Bystrici), o preskúmanie rozhodnutia správneho orgánu, o odvolaní žalobkyne proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 23 S 56/2011-69 zo dňa 23. apríla 2013, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 23 S 56/2011-69 zo dňa 23. apríla 2013 z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

I.

1. Krajský súd v Banskej Bystrici napadnutým uznesením podľa § 250d ods. 3 O.s.p. zastavil konanie z dôvodu, že žalobkyňa nepreukázala zastúpenie advokátom. Predtým krajský súd odkázal žalobkyňu na Centrum právnej pomoci, ktorý rozhodol o zastavení konania o nároku na poskytnutie právnej pomoci žiadateľke, a to z dôvodu neodstránenia nedostatkov podania pre priznanie nároku.

2. Proti tomuto uzneseniu podala žalobkyňa odvolanie, v ktorom žiadala napadnuté uznesenie krajského súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie z dôvodu podľa § 221 ods. 1 písm. d), f) a ods. 3 O.s.p. Žalobkyňa v odvolaní vyjadrila nespokojnosť aj s rozhodnutím Centra právnej pomoci, ktoré zastavilo konanie o nároku na poskytnutie právnej pomoci.

3. Následne bolo krajskému súdu od žalobkyne doručené jej ďalšie podanie - doplnenie o prílohy podľa textu k odvolaniu proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici, č.k. 23S 56/2011 a neskôr aj návrh na prerušenie konania na krajskom súde.

Podľa názoru žalobkyne nemal krajský súd konanie zastaviť ale prerušiť podľa § 109 ods. 2 písm. c) O.s.p. Preto žiadala, aby odvolací súd uznesenie krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

4. Obvodný pozemkový úrad v Banskej Bystrici sa vyjadril tak, že sa plne stotožňuje s právnym názorom krajského súdu a navrhol ponechať uznesenie krajského súdu v platnosti.

II.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „Najvyšší súd“) ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnuté uznesenie krajského súdu spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu a jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch) dospel k záveru, že napadnuté uznesenie krajského súdu treba zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

6. Právny rámec pre rozhodnutie odvolacieho súdu tvoria nižšie citované právne ustanovenia.

Podľa § 250a O.s.p. žalobca musí byť zastúpený advokátom, pokiaľ nemá právnické vzdelanie buď sám, alebo jeho zamestnanec (člen), ktorý zaňho na súde koná; to neplatí vo veciach, v ktorých je daná vecná príslušnosť okresného súdu, alebo ak ide o preskúmanie rozhodnutia a postupu vo veciach zdravotného poistenia, sociálneho zabezpečenia vrátane nemocenského poistenia, dôchodkového zabezpečenia, štátnych sociálnych dávok, sociálnej pomoci a poistenia v nezamestnanosti, aktívnej politiky trhu práce a garančného fondu, poskytovania zdravotnej starostlivosti, vo veciach priestupkov a vo veciach azylu a doplnkovej ochrany.

Podľa § 30 O.s.p. účastníka, ktorý požiada o ustanovenie advokáta a u ktorého sú predpoklady, aby bol oslobodený od súdnych poplatkov, súd odkáže na Centrum právnej pomoci. O tejto možnosti súd účastníka poučí.

Podľa § 250d ods. 3 O.s.p. súd uznesením konanie zastaví, ak sa žaloba podala oneskorene, ak ju podala neoprávnená osoba, ak smeruje proti rozhodnutiu, ktoré nemôže byť predmetom preskúmania súdom, ak žalobca neodstránil vady žaloby, ktorých odstránenie súd nariadil a ktoré bránia vecnému vybaveniu žaloby, alebo ak žalobca nie je zastúpený podľa § 250a alebo ak žaloba bola vzatá späť (§ 250h ods. 2). Odvolanie proti uzneseniu je prípustné.

Podľa § 10 ods. 5 zákona č. 327/2005 Z.z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi a o zmene a doplnení zákona č. 586/2003 Z.z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 8/2005 Z.z. Centrum rozhodne o žiadosti do 30 dní od doručenia žiadosti, ktorá spĺňa náležitosti podľa odseku 1; túto lehotu nemožno predĺžiť. Proti rozhodnutiu, ktorým sa priznáva nárok na poskytnutie právnej pomoci, nie je možné podať opravný prostriedok. Ak centrum rozhodne, že nárok na poskytnutie právnej pomoci nepriznáva, možno v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia podať prostredníctvom centra odvolanie na príslušný krajský súd, o čom centrum žiadateľa náležite poučí v odôvodnení rozhodnutia.

Podľa § 25 ods. 1 zák. č. 327/2005 Z.z. na konanie o nároku na poskytnutie právnej pomoci a o súvisiacich nárokoch podľa tohto zákona sa vzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní.

Podľa § 30 ods. 1 písm. d) Správneho poriadku správny orgán konanie zastaví, ak účastník konania na výzvu správneho orgánu v určenej lehote neodstránil nedostatky svojho podania a bol o možnosti zastavenia konania poučený.

Podľa § 30 ods. 2 Správneho poriadku proti rozhodnutiu o zastavení konania podľa odseku 1 písm. b), c), f), g) a h) sa nemožno odvolať.

Podľa § 54 ods. 2 Správneho poriadku odvolanie treba podať v lehote 15 dní odo dňa oznámenia rozhodnutia, ak inú lehotu neustanovuje osobitný zákon

Podľa § 54 ods. 3 Správneho poriadku pokiaľ účastník konania v dôsledku nesprávneho poučenia alebo pre to, že nebol poučený vôbec, podal opravný prostriedok po lehote, predpokladá sa, že ho podal včas, ak tak urobil najneskôr do 3 mesiacov odo dňa oznámenia rozhodnutia.

7. Zo spisu krajského súdu je zrejmé, že žalobkyňa podala na krajský súd žalobu proti rozhodnutiu Krajského pozemkového úradu v Banskej Bystrici; ide teda o konanie podľa Druhej hlavy Piatej časti Občianskeho súdneho poriadku s označením Rozhodovanie o žalobách proti rozhodnutiam a postupom správnych orgánov. Podľa hore citovaného ustanovenia § 250a O.s.p. musí byť žalobca v takomto konaní zastúpený advokátom, pokiaľ sa nenaplnia predpoklady pre povolenie výnimky, ktorá je uvedená v tomto ustanovení.

8. Na základe jej žiadosti krajský súd nevyhovel žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu z radov advokátov, s odôvodnením, že pomery žalobkyne to neodôvodňujú. Na základe podaného odvolania

Najvyšší súd uvedené uznesenie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie s tým, že vyjadril odlišný názor na výklad právneho pojmu „pomery účastníka“.

V opätovnom konaní krajský súd uznesením zo dňa 12.06.2012 č.k. 23S/56/2011-50 priznal žalobkyni oslobodenie od súdnych poplatkov celkom s tým, že predseda senátu ustanovil žalobkyni právneho zástupcu, ktorého malo určiť Centrum právnej pomoci.

9. V súvislosti s uvedeným je nutné zdôrazniť, že od 1.1.2012 súd v súlade s novelizovaným § 30 O.s.p. nemôže účastníkovi konania ustanoviť advokáta sám, ako tomu bolo do uvedeného dátumu. Súd v prípade, ak účastník požiada o ustanovenie advokáta a sú u neho predpoklady, aby bol oslobodený od súdnych poplatkov, v súlade s platným O.s.p., iba odkáže na Centrum právnej pomoci, a to rozhodne o poskytnutí právnej pomoci účastníkovi.

Na druhej strane musí Najvyšší súd v zmysle § 168 ods. 2, § 159 ods. 2 v spojení s § 167 ods. 2 O.s.p. tiež na všeobecnú viazanosť súdnym rozhodnutím vydaného vo forme uznesenia o oslobodení od súdnych poplatkov a o ustanovení právneho zástupcu pre všetky orgány verejnej moci v zmysle čl. 141 ods. 2 ústavy Slovenskej republiky.

10. Zo spisu krajského súdu (č.l. 63) ďalej vyplýva, že Centrum právnej pomoci vydalo dňa 14.03.2013 pod sp.zn. 3N 415/2013-3181/12 rozhodnutie, ktorým zastavilo konanie o nároku na poskytnutie právnej pomoci žalobkyne. Z odôvodnenia Centra právnej pomoci vyplýva, že tak rozhodlo z dôvodu, že žiadateľka neodstránila nedostatky svojho podania ani v predĺženej lehote.

Ďalej rozhodnutie obsahovalo poučenie s dôrazom na ustanovenie § 30 ods. 2 Správneho poriadku, že proti rozhodnutiu nie je možné podať odvolanie a že je preskúmateľné súdom.

11. V súvislosti s uvedeným je nutné zdôrazniť, že podľa § 30 ods. 2 Správneho poriadku sa proti rozhodnutiu o zastavení konania nemožno odvolať len v prípadoch podľa odseku 1 písm. b), c), f), g) a h).

Je nepochybné, že Centrum právnej pomoci rozhodlo o zastavení konania s oporou v ustanovení § 30 ods. 1 písmena d) Správneho poriadku, a preto je podľa právneho názoru Najvyššieho súdu proti tomuto rozhodnutiu odvolanie prípustné.

12. Navyše vzhľadom na nesprávne poučenie o odvolaní obsiahnutom v uvedenom rozhodnutí, žalobkyňa mohla v súlade s ust. § 54 ods. 3 Správneho poriadku podať odvolanie v lehote až do 3 mesiacov odo dňa oznámenia rozhodnutia.

S prihliadnutím na obsah odvolania proti uzneseniu krajského súdu zo dňa 1.6.2013 (č.l. 72), kde žalobkyňa okrem iného vyjadrila aj svoj nesúhlas s rozhodnutím Centra právnej pomoci, ako aj dôvody tohto nesúhlasu, by sa v tejto časti podanie žalobkyne podľa názoru odvolacieho súdu malo posúdiť aj ako odvolanie proti rozhodnutiu Centra právnej pomoci, a to najmä s prihliadnutím na nesprávnosť poučenia o možnosti nápravy.

13. Preto rozhodnutie krajského súdu o zastavení konania bolo predčasné a bola ním žalobkyni odňatá možnosť konať pred súdom. V čase vydania rozhodnutia krajského súdu o zastavení konania ešte stále plynula lehota na podanie odvolania proti rozhodnutiu Centra právnej pomoci.

O právnom zastúpení žalobkyne, t.j. ako o dôvode na zastavenie konania z titulu § 250d ods. 3 O.s.p., preto nebolo definitívne rozhodnuté.

Podľa § 221 ods. 1 písm. f) O.s.p. súd rozhodnutie zruší, len ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

14. Najvyšší súd v svojej rozhodovacej činnosti konštantne deklaruje, že odňatím možnosti konať pred súdom treba rozumieť taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv priznaných mu v súdnom konaní za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Za takýto postup treba považovať zastavenie konania v prípade, ak toto bolo predčasné.

Podľa § 221 ods. 2 O.s.p. ak odvolací súd zruší rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, prerušiť konanie, zastaviť konanie alebo postúpiť vec orgánu, do právomoci ktorého vec patrí.

III.

15. Vzhľadom na uvedené skutočnosti odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa podľa § 221 ods. 1 písm. f) a ods. 2 O.s.p. zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie.

16. V ďalšom konaní bude úlohou krajského súdu vyhodnotiť oprávnený orgán, ktorý má rozhodnúť o odvolaní proti rozhodnutiu Centra právnej pomoci o zastavení konania, a následne mu v dotknutej časti postúpiť odvolanie žalobkyne na ďalšie konanie, a až následne, keď už bude o právnom zastúpení žalobkyne definitívne rozhodnuté, rozhodnúť o ďalšom postupe v súdnom prieskume, resp. o jeho zastavení.

V novom rozhodnutí krajský súd zároveň rozhodne o náhrade trov celého konania (§224 ods. 3 O.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.